

LAVACOL ZELENI

 Revizija št:2
 Datum izdaje:13/03/13

1. Identifikacija snovi/zmesi in družbe/podjetja

1.1 Identifikator izdelka

Proizvod	LAVACOL ZELENI
Šifra e proizvoda	447256 Opomba: Navedene šifre materialov so šifre brez pakiranja; varnostni list velja za vsa pakiranja navedenih šifer.

1.2 Pomembne identificirane uporabe snovi ali zmesi in odsvetovane uporabe

Namen, področje uporabe	Proizvodi za široko potrošnjo redčila Izdelek se uporablja v široki potrošnji in za profesionalno uporabo.
Način uporabe	čopič

1.3 Podrobnosti o dobavitelju varnostnega lista

Proizvajalec	HELIOS, Tovarna barv, lakov in umetnih smol Količevo, d.o.o., obrat COLOR Škofjeloška 50, 1215 Medvode, SLOVENIJA tel: +386 1 3629 100
Odgovorna oseba	Matija Podobnik, e-mail: matija.podobnik@helios.si

1.4 Telefonska številka za nujne primere

Telefon	V primeru zdravstvene ogroženosti posvetovati se z osebnim ali dežurnim zdravnikom, v primeru življenjske ogroženosti poklicati tel. 112. Dodatne informacije so dosegljive na tel.št. (01) 722 4383 (HSE služba).
---------	--

2. Ugotovitev nevarnosti

2.1 Razvrstitev snovi ali zmesi Razvrstitev (EU 1272/2008)

Kategorije nevarnosti	Preobčutljivost kože, 1 Strupenost za razmnoževanje, 1B Vnetljive tekočine, 2 Jedkost za kožo/draženje kože, 2 Huda poškodba oči/draženje oči, 2 Nevarno za vodno okolje - kronična 2 Specifična strupenost za posamezne organe (STOT) - enkratna izpostavljenost, 3
-----------------------	--

Razvrstitev (EU 1999/45)

Zdravje	Draži oči, dihala in kožo. Lahko škoduje nerojenemu otroku. Stik s kožo lahko povzroči preobčutljivost.
Okolje	Strupeno za vodne organizme: lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje.

Fizikalno-kemijska

Lahko vnetljivo.

2.2 Elementi etikete

Etiketiranje (EU 1999/45)

Zdravje	Okolje	Fizikalno-kemijska
T	N	F
		
Strupeno	Okolju nevarno	Lahko vnetljivo
Vsebuje:		1-metil-2-pirolidon; dipenten

- R 11 Lahko vnetljivo.
 R 36/37/38 Draži oči, dihala in kožo.
 R 43 Stik s kožo lahko povzroči preobčutljivost.
 R 51/53 Strupeno za vodne organizme: lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje.
 R 61 Lahko škoduje nerojenemu otroku.
- S 1 Hraniti zaklenjeno.
 S 16 Hraniti ločeno od virov vžiga - ne kaditi.
 S 36/37/39 Nositi primerno zaščitno obleko, zaščitne rokavice in zaščito za oči/obraz.
 S 45 Ob nezgodi ali slabem počutju, takoj poiskati zdravniško pomoč. Po možnosti pokazati etiketo.
 S 51 Uporabljati le v dobro prezračevanih prostorih.
 S 53 Izogibati se izpostavljanju - Pred uporabo pridobiti posebna navodila.
 S 61 Ne izpuščati/odlagati v okolje. Upoštevati posebna navodila/varnostni list.

EU 1272/2008:

Opozorilna beseda

Nevarno

Stavki o nevarnosti (H-stavki)

H225 - Lahko vnetljiva tekočina in hlapi.
 H315 - Povzroča draženje kože.
 H317 - Lahko povzroči alergijski odziv kože.
 H319 - Povzroča hudo draženje oči.
 H335 - Lahko povzroči draženje dihalnih poti.
 H360D - Lahko škoduje nerojenemu otroku.
 H411 - Strupeno za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki.

Previdnostni stavki (P-stavki)

P201 - Pred uporabo pridobiti posebna navodila. P210 - Hraniti ločeno od vročine/isker/odprtega ognja/vročih površin. – Kajenje prepovedano.
 P261 - Ne vdihavati prahu/dima/plina/meglice/hlapov/razpršila. P271 - Uporabljati le zunaj ali v dobro prezračenem prostoru. P273 - Preprečiti

	sproščanje v okolje. P501 - Odstraniti vsebino/posodo preko pooblaščenih odstranjevalcev.
--	---

2.3 Druge nevarnosti

	Izdelek vsebuje organska topila.
--	----------------------------------

3. Sestava/podatki o sestavinah

3.2 Zmesi

Kemijska sestava:	Odstranjevalec barve na osnovi
-------------------	--------------------------------

Kemijsko ime	Koncentracija [ut. %]	CAS EINECS EU INDEX	Razvrstitev (EU 1999/45)	Razvrstitev (UREDBA (ES) št. 1272/2008)
1-metil-2-pirolidon	10-25	872-50-4 212-828-1 606-021-00-7	T; R61 Xi; R36/37/38	Skin Irrit. 2; H315 Eye Irrit. 2; H319 Repr. 1B; H360 D STOT SE 3; H335
ogljikovodiki stranski produkti	10-25	68956-56-9 - -	R10 Xn; R65 Xi; R38	Flam. Liq. 3; H226 Skin Irrit. 2; H315 Asp.Tox.1; H304
etanol	2,5-10	64-17-5 200-578-6 603-002-00-5	F; R11	Flam. Liq. 2; H225
dipenten	2,5-10	138-86-3 205-341-0 601-029-00-7	R10 Xi; R38 Xi; R43 N; R50/53	Flam. Liq. 3; H226 Skin Irrit. 2; H315 Skin Sens. 1; H317 Aquatic. Acute 1; H400 Aquatic Chronic 1; H410 EUH208
P-menta-1(7),2-dien	1,0-2,5	555-10-2 - -	R10 Xn; R65	Flam. Liq. 3; H226 Asp.Tox.1; H304
P-cimen	1,0-2,5	99-87-6 - -	R10 Xi; R38 Xn; R65	Flam. Liq. 3; H226 Skin Irrit. 2; H315 Asp.Tox.1; H304
p-menta-1,3 dien	1,0-2,5	99-86-5 - -	Xn; R22	Acute Tox. 4; H302

Opombe:

Razvrstitev za izdelek je bila narejena na osnovi dejanskih vsebnosti komponent. Vsebovane snovi so prikazane v intervalih. V primeru inšpekcijskega pregleda (kontrola razvrstitve) smo pripravljene inšpekcijskim organom na zahtevo poslati dejanske vsebnosti posameznih komponent.

4. Ukrepi za prvo pomoč

4.1 Opis ukrepov za prvo pomoč

Po vdihavanju:

Če pride do kakršnihkoli simptomov ponesrečenca odvesti na čist zrak.

Po stiku z kožo:	Odstraniti polito/kontaminirano obleko. Izmiti kožo z vodo in milom. Ne uporabljati organskih topil ali redčil.
Po stiku z očmi:	S čistimi prsti razširiti veke usmeriti vodo v oko (z zmernim curkom in mlačno vodo) in med spiranjem krožiti z očmi tako, da voda pride v vse dele očesa. V primeru pordelih oči oz. solzenja poiskati pomoč okulista.
Po zaužitju:	Ne jesti. Usta izprati z vodo. Ne izzvati bruhanja.

5. Protipožarni ukrepi

5.1 Sredstva za gašenje

Sredstva za gašenje požara:	PRIMERNA: Pena, prah, ogljikov dioksid, inertni plin FM 200 ali INERGEN (za gašenje začelih požarov), vodna megla. NE SME SE UPORABLJATI: Vodni curek, razen vodne megle za hlajenje zaprtih posod z vnetljivimi izdelki. Umakniti vse možne izvore vžiga: odprt plamen, prižgane cigarete, iskrenje orodja in opreme. Zapirati pakiranja z izdelkom.
Neustrezna sredstva za gašenje:	Odprt vodni curek

5.2 Posebne nevarnosti, ki lahko nastanejo pri proizvodni:

Podatki o nevarnostih:	Gasiti v smeri vetra. Negoreče posode z izdelkom hladiti z razpršeno vodo in jih premestiti na varno mesto. Obstaja možnost, da se med požarom razvijejo za organizem škodljivi plini in gost dim. Obvezna uporaba zaščitne maske s filtrom A.
------------------------	--

5.3 Nasvet za gasilce

Posebna oprema za zaščito gasilcev:	Samostojni gasilni aparat na komprimiran zrak, popolna gasilska oprema za zaščito telesa.
-------------------------------------	---

6. Ukrepi ob nenamernih izpustih

6.1 Osebni varnostni ukrepi, zaščitna oprema in postopki v sili

Zaščita oseb:	Odstraniti možne vire vžiga (plamen, prižgana cigareta, iskrenje, ipd.). Zaščititi dihala pred vdihavanjem hlapov. Poskrbeti za dobro zračenje.
---------------	---

6.2 Okoljevarstveni ukrepi

Zaščita okolja:	Preprečiti izlitje v vodo, vodna zajetja, kleti, jame ali kanalizacijo. Preprečiti izlitje v vodo, vodna zajetja, kleti, jame ali kanalizacijo ter nabiranje hlapov v zaprtih prostorih.
-----------------	---

6.3 Metode in materiali za zadrževanje in čiščenje

Postopki čiščenja ob nezgodnih izpustih:	Izliti izdelek adsorbirati in pomešati z zemljo, peskom ali drugim adsorbirnim materialom za tekočine. Odpadke prepustiti pooblaščenim zbiralcem odpadkov.
--	--

7. Ravnanje in skladiščenje

7.1 Varnostni ukrepi za varno ravnanje

Osebnostni zaščitni ukrepi:	Pri uporabi hlapi izdelka lahko tvorijo vnetljive/eksplozivne mešanice hlapov in zraka. Med črpanjem lahko pride do statičnega naelektrjenja. Praznjenje statične elektrike lahko povzroči požar. Pri pretakanju večjih količin zagotovite prevodnost z vezavo in ozemljitvijo vse opreme. Preprečite stik z vročimi telesi, iskrami, plamenom in viri vžiga.
Navodilo za varno ravnanje:	Ne kaditi, piti ali jesti pri rokovanju z izdelkom. Ne vdihavati hlapov, preprečevati stik s kožo in očmi. Pri rednem delu nositi delovno obleko iz bombaža ali kombinezon, rokavice iz nitrilne gume in očala s stransko zaščito.

7.2 Pogoji za varno skladiščenje, vključno z nezdružljivostjo

Tehnični ukrepi in pogoji:	PRIMERNI: Skladiščiti v dobro zaprtih posodah v hladnem in prezračenem prostoru. Preprečiti nastanek statične elektrike. NEPRIMERNI: Skladiščenje v prostoru skupaj s kemikalijami (oksidanti, kislinami) lahko povzroči požar. Na skladiščnem mestu ne sme biti orodja ali strojev, ki so vir iskrenja. Skladiščiti v pokončni legi.
----------------------------	--

7.3 Posebne končne uporabe

Embalažni materiali:	PRIPOROČENI: Uporabiti kovinsko, zaščiteno embalažo. NEPRIMERNI: Za daljši čas skladiščenja ne uporabljati butilnih, nitrilnih in naravnih kavčukov. Zaradi možnosti nastanka eksplozivne atmosfere par topil prazne embalaže ne rezati.
Razred skladiščenja:	3A: Vnetljive tekoče kemikalije

8. Nadzor izpostavljenosti/osebna zaščita

8.1 Parametri nadzora

Predpisane mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost nevarnih sestavin v atmosferi delovnega mesta po Pravilniku o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu:

Kemijsko ime	mejna vrednost (mg/m ³)
1-metil-2-pirolidon	80
etanol	1900

8.2 Nadzor izpostavljenosti

Zaščita dihal:	Pri uporabi v zaprtih prostorih, dolgotrajnemu delu, nositi zaščitno masko za cel obraz s filtrom "A". V primeru, da koncentracija kisika v zraku delovnega prostora pade pod 17 % uporabiti samostojni dihalni aparat z odprtim krogom na komprimiran zrak.
Zaščita rok:	Pri večkratnem stiku z izdelkom uporabiti rokavice iz nitrilne gume z debelino stene 0,40 mm, v stiku s kaplicami proizvoda (manjši stik) pa rokavice iz nitrilne gume z debelino stene 0,11 mm.

Zaščita oči:	Pri nižjih koncentracijah v zraku nositi zaščitna očala, pri višjih koncentracijah pa zaščitno masko za cel obraz.
Zaščita kože in telesa:	V normalnih pogojih nositi bombažno oblačilo in primerno obutev. V primeru, da je možnost politja velika uporabiti oblačila in obutev odporne na kemikalije (PVC, guma).

9. Fizikalne in kemijske lastnosti

9.1 Podatki o osnovnih fizikalnih in kemijskih lastnostih

Izgled:	Gosta tekočina
Barva:	Zelenkast
Vonj:	Po organskih topilih
pH:	se ne določa
Vrelišče:	78 °C; etanol ; računsko metoda, na podlagi podatkov komponent
Plamenišče:	14 °C; ISO 3679:2004, zaprta posoda
Temperatura samovžiga:	245 °C; 1-metil-2-pirolidon ; računsko metoda, na podlagi podatkov komponent
Gostota (kg/l):	0,96 - 1,00 ISO 2811
Viskoznost:	ISO 3219 20°C 300 - 600 mPas
Kinematična viskoznost:	> 21 mm ² /s pri 40 °C
Spodnja eksplozijska meja (Vol. %):	1,30
Zgornja eksplozijska meja (Vol. %):	19,00 ; računsko metoda, na podlagi podatkov komponent
Parni tlak (Pa/20°C):	5.810 etanol
9.2 Drugi podatki	
Vsebnost suhe snovi (ut. %):	14,5
Topnost v vodi:	Netopen
Organska topila kg/kg proizvoda; po EU 1999/13, delež :	0,3489
Delež organskega ogljika kg/kg proizvoda, hlapni del:	0,302

10. Obstojnost in reaktivnost

10.1 Reaktivnost

Reaktivnost:	Stabilno - pri uporabi v skladu z navodili.
--------------	---

10.2 Kemijska stabilnost

Obstojnost:	Izdelek je stabilen pri pogojih uporabe v skladu z navodili in ustreznem skladiščenju.
-------------	--

10.3 Možnost poteka nevarnih reakcij

Nevarne okoliščine:	Prisotnost odprtega ognja ali nevarnih materialov. Preprečiti stik izdelka z
---------------------	--

	vročino, iskrami, plamenom in drugimi viri vžiga.
--	---

10.4 Pogoji, ki se jim je treba izogniti

Neželjeni pogoji:	Ni razpoložljivih podatkov
-------------------	----------------------------

10.5 Nezdružljivi materiali

Nekompatibilnost:	Izdelek je nereaktiven in kompatibilen z večino snovi, razen z ekstremnimi oksidanti. Hraniti v originalni embalaži. Ne mešati z drugimi izdelki.
-------------------	---

11. Toksikološki podatki

11.1 Podatki o toksikoloških učinkih

Akutna toksičnost, ocena akutne strupenosti:

ORALNO	14.035 mg/kg	
DERMALNO	Ni razpoložljivih podatkov	
INHALACIJSKO	Ni razpoložljivih podatkov	Metoda: Metoda izračuna

Akutni učinki:

Draženje:

Kože:	Da.
Oči:	Da.
Dihalne poti:	Da pri občutljivih osebah.

Preobčutljivost:

Kože:	Da.
Oči:	Ne.

Kronični učinki:

Učinki pri večkratnih izpostavah:	Škodljiv učinek na nerojene otroke. Nosečnice naj ne bodo izpostavljene izdelku.
-----------------------------------	--

12. Ekološki podatki

12.1 Strupenost

Ekotoksičnost - podatki o komponentah:	Izdelek vsebuje komponente, ki so strupene za ribe in vodno okolje.
--	---

Kemijsko ime	CAS št.	Mejne ekotoksične koncentracije
etanol	64-17-5	LC 50 za vodno okolje ribe = 13.500,00 mg/l LC 50 za vodno okolje Dafnije = 5.000,00 mg/l

12.2 Obstočnost in razgradljivost

Biorazgradljivost:	Ni razpoložljivih podatkov
--------------------	----------------------------

12.3 Zmožnost kopičenja v organizmih

Biokoncentracija:	Ni razpoložljivih podatkov
-------------------	----------------------------

12.4 Mobilnost v tleh

Mobilnost:	Ni podatkov.
------------	--------------

12.5 Rezultati ocene PBT in vPvB

PBT in vPvB:	Ni razpoložljivih podatkov
--------------	----------------------------

12.6 Drugi škodljivi učinki

Ekotoksičnost - podatki o komponentah:	Proizvod se na osnovi razvrstitve komponent razvršča med kemikalije, ki lahko imajo dolgoročno strupene učinke za vodno okolje.
--	---

13. Odstranjevanje

13.1 Metode ravnanja z odpadki

Proizvoda:	Neuporabne ostanke izdelka-odpadke, ki v zvezi z njim nastajajo, obravnavati v skladu s predpisi o procesiranju posebnih in nevarnih odpadkov (Pravilnik o ravnanju z odpadki). Klasifikacijska številka odpadka : 08 01 11
Embalaže:	Embalaža se v primeru, da njena obnova in ponovna raba nista racionalno izvedljivi, prednostno reciklira ali pa odlaga le na posebnih odlagališčih (Pravilnik o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo).

14. Podatki o prevozu

Prevoz po cestah/železnici – ADR/RID:

UN številka:	1263
Ime in opis:	BARVAM SORODNE SNOVI
Razred:	3
Embalažna skupina:	II
Nalepka nevarnosti:	
Številka nevarnosti:	33
Kod omejitve za predore:	(D/E)
Omejene količine:	 za pakiranja: notranja ≤ od 5, zunanja ≤ od 30 enot

Prevoz po morju – IMDG:

UN številka:	1263
Ime in opis:	BARVAM SORODNE SNOVI
Razred:	3
Embalažna skupina:	II
Nalepka nevarnosti:	
Plamenišče:	14
Navodila za ukrepanje ob nesreči EmS:	F-E, S-E
Onesnaževalec morja:	Da

Prevoz po zraku (IATA):

UN številka:	1263
Ime in opis:	BARVAM SORODNE SNOVI
Razred:	3
Embalažna skupina:	II
Nalepka nevarnosti:	

15. Zakonsko predpisani podatki

15.1 Predpisi/zakonodaja o zdravju, varnosti in okolju, specifični za snov ali zmes

Ta varnostni list je pripravljen v skladu z krovno kemijsko zakonodajo - REACH uredbo ter Zakonom o kemikalijah in Pravilnikom o razvrščanju, označevanju in pakiranju.

Proizvod vsebuje naslednje SVHC (Substances of Very High Concern) snovi:

872-50-4	1-metil-2-pirolidon
----------	---------------------

16. Drugi podatki

Pomen R in H stavkov iz poglavja 3:

R 61	Lahko škoduje nerojenemu otroku.
R 36/37/38	Draži oči, dihala in kožo.
R 10	Vnetljivo.
R 65	Zdravju škodljivo: pri zaužitju lahko povzroči poškodbo pljuč.
R 38	Draži kožo.

- R 11 Lahko vnetljivo.
R 43 Stik s kožo lahko povzroči preobčutljivost.
R 50/53 Zelo strupeno za vodne organizme: lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje.
R 41 Nevarnost hudih poškodb oči.
R 22 Zdravju škodljivo pri zaužitju.
H315 - Povzroča draženje kože.
H319 - Povzroča hudo draženje oči.
H335 - Lahko povzroči draženje dihalnih poti.
H360D - Lahko škoduje nerojenemu otroku.
H226 - Vnetljiva tekočina in hlapi.
H304 - Pri zaužitju in vstopu v dihalne poti je lahko smrtno.
H225 - Lahko vnetljiva tekočina in hlapi.
H317 - Lahko povzroči alergijski odziv kože.
H400 - Zelo strupeno za vodne organizme.
H410 - Zelo strupeno za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki.
H302 - Zdravju škodljivo pri zaužitju.
H318 - Povzroča hude poškodbe oči.

Informacije v tem Varnostnem listu se nanašajo samo na imenovani izdelek v dobavni obliki in ni nujno, da veljajo, kadar se ta material uporablja v kombinaciji z nekimi drugimi materiali ali v procesih, ki niso predvideni v navodilu za uporabo. Te informacije so po najboljših spoznanjih in prepričanju dobavitelja točne in zanesljive na dan nastanka tega Varnostnega lista. Uporabnikova odgovornost pa je, da ugotovi njihovo primernost v njegovih specifičnih prilikah uporabe izdelka.

Podatki v Varnostnem listu niso izkaz za kakovost izdelka, so le napotilo za organizacijo varne rabe izdelka pri uporabniku. V primeru neupoštevanja ukrepov ali nepravilne uporabe proizvoda, opisane v Varnostnem listu, ne odgovarjamo za posledice.